

MI MLADI BORCI

STANOVSKI TEDNIK ZA SLOVENSKO DIJAŠTVO. — IZHAJA VSAK PETEK. — LETNA NAROČNINA: DIJAŠKA 18 DIN, NEDIJAŠKA 36 DIN, PODPORNNA VEČ KOT 36 DIN. — POSAMEZNA ŠTEV. 75 PAR. UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, POLJANSKA C. 4. (ALOJZIJEVIŠČE). — ČEK. RAČ. ŠT. 16.078.

LETO V.

LJUBLJANA, PETEK 27. DECEMBRA 1940.

ŠTEV. 16.

Voditeljeve besede

»Straža v viharju« prinaša v zadnji številki na prvi strani sledeče besede pokojnega dr. Korošca, ki jih je dal l. 1934. katoliškim akademikom kot vodilo za njih delo.

Povsod Boga! Proč z liberalnimi in marksističnimi frazami, ki so tuje našemu narodu!

Brez moralne obnove v Bogu ne bo rešitve iz gospodarskega in socialnega kaosa. Delujmo zato v tem oziru s Katoliško akcijo!

Vero v družine, šole, literaturo in vse javno življenje!

Izpovedujmo v pisavi in govoru vselej svoje katoliško naziranje; ne bodimo bojazljivei!

Skrbimo za čisto slovensko ozemlje ob avstrijski, madžarski, italijanski meji!

Preprečujmo povsod, v vseh panogah, tujerodno ekspanzijo na slovenskem ozemlju!

Potenciranje slovenske narodne zavesti in kulture v obrambo

proti nevarostim tujerodnih navalov!

Družine naj bodo ognjišča narodne, kakor tudi katoliške zavesti!

Držeč se smernic, podanih v papeževih okrožnicah, se izrekamo za korporativni družabni in gospodarski red osnovan na krščanskem organskem pojmovanju družbe, da se zajamči interes skupnosti in svoboda osebnosti.

Izrekamo se za vodstvo narodnega gospodarstva v kmetijstvu, obrtništvu in industriji.

Čuvajmo naše zadrugarstvo, skrbimo za njegovo idealnost in za njegovo razširjanje, da bo lahko prevzelo naloge korporativnega gospodarskega reda!

Ne izogibajmo se potrebnih socializacij!

Obsojamo kapitalistični in komunistični gospodarski red!

Odklanjamo totalitetno ureditev države, izoblikovano v komunizmu in fašizmu, ki odvzema ostalim družabnim edinicam in

poedincem vsako avtonomijo in svobodo!

Dovedimo socialno pravičnost in socialno ljubezen v človeški družbi do popolne zmage!

Ne nergajmo, ne podirajmo, ampak gradimo!

Proč z nergači iz naših vrst!

Kje je mati?

Misijonar p. Peter Braun pripoveduje o jako zanimivem srečanju. Božja Previdnost je namreč hotela, da se je po čudnem naključju seznanil s protestantskim pastorjem, ki je misijonaril v njegovi bližini. Ob tej priliki je pastor pripovedoval o svojih misijonskih potih, o težavah, ki jih je na njih preстал, o uspehih, ki jih je žel, o misijonskem navdušenju, ki ga je podžigalo k delu za Kristusa. Pri misijonskem prizadevanju je osivel, a tudi na starost si počitka ni privoščil. Zmeraj bolj ga je gnalo, da bi svojo ljubezen do Kristusa tudi drugim posredoval. Le ena bolečina je razjedala njegovo srce: needinost med krščanskimi veroizpovedmi. »Ta razcepljenost,« je dejal, »je največje pohujšanje za izobražence tu v Indiji in najmočnejša zapreka pri spreobračanju moje misijonske pokrajine. Če hočemo do edinosti, moramo nazaj k materi, od kateri so se druge krščanske cerkve ločile, k lastni Kristusovi Cerkvi. A kje je mati? Vsaka cerkev hoče imeti čisti Kristusov nauk, vsaka hoče biti mati. Tako je pač nemogoče najti mater.«

Ko ga je katoliški misijonar slišal tako modrovati, se je domislil popotnika, ki se mudi daleč od doma in goreče hrepeni po zvestem materinem srcu. Ko bi se mu vendar posrečilo, to od domotožja bolno in v tujini tavajočo dušo pripeljati k materi! Poslal je proti nebesom pobožen vzdih, ki naj bi mu zagotovil božjo pomoč.

»Mislim,« je dejal nato, »da nam bi zgodovina že mogla pove-

dati, kje je mati.« Začel je dokazovati, kako je Martin Luter razklal do tedaj eno krščansko vero, ko se je ločil od prave Kristusove Cerkve in ustanovil svojo.

»Vi torej trdite,« ga je prekinil pastor, »da je katoliška Cerkev prava Kristusova Cerkev?«

»Da, to je moje prepričanje.«

»Pa Luter je bil vendar reformator,« je ugovarjal pastor, »ki je hotel očistiti Kristusov nauk in reformirati Cerkev.«

»Vi pravite, da je bil Luter reformator,« je zopet spregovoril katoliški misijonar. »Nekoliko čuden reformator. Če hočem očistiti hišo, ostanem in delam v njej in ne grem ven, da bi tam zunaj zabavljal nad razmerami, ki so notri. Luter je Cerkev zapustil, stanje v njej kritiziral in ustanovil svojo vero. Če bi pa ostal v Cerkvi in sodeloval pri zdravljenju razmer v njej kakor, recimo, očetje reformnega tridentskega koncila, bi bil pravi reformator in bi človeštvu storil veliko uslugo.«

Da ni dovolj samo krst Duha, ki ga imajo protestantje za veljavnega, mu je bilo jasno. Večje težave so mu delale Jezusove besede: »Če ne boste jedli mesa Sina človekovega in pili njegove krvi, ne boste imeli življenja v sebi.« Misijonar mu je razložil, da je treba te besede razumeti dobesedno ter da se izpolnjujejo in uresničujejo v katoliški Cerkvi. Pripovedoval mu je o sv. maši, o sv. Evharistiji, o katoliškem duhovništvu in njegovi čudežni

oblasti, o tabernaklju, kjer Jezus živi.

»Ali smem videti, kje imate Jezusa?«

Misijonar ga je peljal v cerkev, mu pokazal oltar in tabernakelj ter ga še enkrat opozoril na dragoceno skrivnost svete vere. Ko je pastor zapuščal cerkev, je sklenil roke in se globoko priklonil proti tabernaklju. Pred cerkvijo mu je dejal: »Vi torej resnično verujete, da pri vas Jezus stanuje. Glejte, jaz sem že vesel, da imam Jezusove besede v svetem pismu; vi pa verujete, da imate Jezusa samega v svoji sredi. To bi bilo vendar čudovito. Rad bi se natančno pogovoril o verskih vprašanih s katoliškim duhovnikom. Ali mi daste, prosim, priložnost, da se bom z njim predstavljal katoliškemu duhovniku tam v bližini mojega misijona in dobil pri njem temeljit pouk o verskih zadevah? Ali vas smem prositi za kako knjigo, ki bi vsebovala celoten nauk katoliške Cerkve? Če je katoliška Cerkev mati, potem se moramo vrniti v njeno naročje.«

Od takih izgubljenih in zopet najdenih sinov se učimo ceniti zaklade, ki nam jih odpira sveta Cerkev. Ko gledamo, kako so se konvertiti borili, preden so se dokopali do resnice, kako so tavali po deželah zmote in prevar, preden so dospeli k pravemu spoznanju, moramo biti veseli in Bogu iz srca hvaležni, da smo že od detinskih let udje svete Cerkve, oklenimo se je in se prav tesno privijmo v njeno materinsko naročje!

Idejna osnova slovenskih knjižnih družb

PRI NAS SE VELIKO BERE

Slovenci radi beremo. Med vsemi slovanskimi narodi je pri nas, če Čehe izzamemo, najmanj nepismenih in največ bralcev vsakršnega čtiva. To je znak, da Slovenec knjige ljubi, jih kupuje in bere. To je vsaj deloma dobro znamenje. Saj si danes ne moremo misliti več samozavestnega in naprednega naroda brez lista in knjige. Največ knjig so pa poslale pri nas med ljudi ljudske knjižne družbe, predvsem in največ seveda Mohorjeva družba, ki praznuje letos 80 letnico plodnega dela. Po njenem vzorcu so nastale vse druge družbe, ki hočejo ravno s poljudno knjigo razširiti svoje ideje med ljudskimi množicami in jih pridobiti za svoj svetovni nazor.

GLOBLJI VZROKI

Vsakomur, ki ni čisto slep in gluha za dogodke pri nas, je danes popolnoma jasno, da smo Slovenci razklani v dva sveta: v svet idealizma in svet materializma, ki se borita za množice. A poljudna knjiga je prav kakor časopisje le sredstvo v tem boju. Če te namreč ljudje že preveč spoznajo in ti začno zapirati vrata, tedaj menjaš obleko in ime, a ostaneš, kar si bil. In povojne knjižne družbe: Vodnikova, Cankarjeva in Kmetijska matica so le drugačna oblika političnega in razrednega tiska. Kakšne ideje nam torej ponujajo te knjižne družbe?

MOHORJEVA DRUŽBA

Najstarejša med temi družbami, najboljša in najvplivnejša, hkrati pa predpoda vseh drugih je Mohorjeva družba. Upamo tudi, da bo to mesto še dolgo ohranila in si ga utrdila. Od svoje ustanovitve Mohorjeva nikoli ni skrivala, da temelji na katoliških idejah, ki jih hoče širiti, utemeljevati in braniti. Čeprav je to nalogo vestno izpolnjevala, vendar ni nikoli neokusno vsiljevala svojih idej. Nikoli tudi ni marala postati dekla kake politične stranke. Trudi se, da bi vsakega, kmetu in izobražencu, dala kaj dobrega branja v roke, gre s časom in skuša v vseh plasteh utrjevati naše duhovne, družabne in narodne vrednote. Zato je naša dolžnost, da jo povsod priporo-

čamo, širimo in sami postanemo njeni udje. Mohorjeve knjige naj bi bile v vsaki slovenski družini!

VODNIKOVA DRUŽBA

Slovenci smo se najprej v politiki ločili v »klerikalce« in liberalce. Ta razdelitev se je koj pokazala v vsem tisku, v združništvu itd. A proti Mohorjevi dolgo ni nihče upal vstati. Šele po vojni so liberalci proti njej ustanovili svojo Vodnikovo družbo, ki je na zunaj veren posnetek Mohorjeve. Vodnikova družba je družba naših liberalnih in »naprednih« ljudi. In kakšne ideje širi? Tiste, ki jih zagovarja njihov dnevni tisk. Vodnikova družba v svojih knjigah smotrno spodkopava katoliško pravost. Vse duhovno odriva, prezira, pač pa mnogo mnogo govori o naravi in naravoslovju. Previdno vbrizguje s svojimi povestmi injekcije materialističnega svetovnega nazora in tako dejansko razkrajalo vpliva na vero svojih bralcev. Priznati tega seveda ne mara. Svoj pravi cilj kolikor mogoče zakriva in taji, ker si ga očitno še ne upa zagovarjati.

CANKARJEVA DRUŽBA

Levičarsko usmerjeno delavstvo si je ustanovilo to knjižno družbo, ki svojih idej in svojih načel nikoli ni skrivala. Njen program je v glavnem tale: vzgojiti socialističnega »novega« človeka, ki bo čustvoval z levičarsko maso, a v življenju bo popoln materialist. Temu namenu mora služiti vse, tudi umetnost mora biti dekla materialistične agitacije. Mnoge knjige Cankarjeve družbe so skoraj abecednik brezboštva, druge svojo ost skrivajo, a zato niso nič manj nevarne. Abecednik se pa takole glasi, če ga povzamemo z nekaj stavki: vera je opij za bedne in zatirane; vera ne dela vernikov boljših, marveč jih dela še slabše; krst je duhovno nasilje; nedelavski sloji žive samo svojim živalskim strastem; zasebna lastnina žene ljudi k pohlepu; novo, boljše življenje je v bratstvu in — izživljanju. To so kajpak popolnoma komunistična načela.

KMETIJSKA MATICA

Od vseh družb je Kmetijska matica najmanjša. Podobno kot

Vodnikova se ta zelo varuje, da bi količkaj omenjala duhovne vrednote. Hoče biti napredna in nevtralna, v resnici pa na tihem pripravlja pot materializmu. Kdor ne gradi, podira!

*

Če povzamemo v kratkem v mislih, kar smo povedali, potem iz vsega jasno sledi za katoliškega dijaka:

Proč s knjigami, ki jih zadnje tri družbe širijo!

Resnična ljubezen do naroda je zelo lepa krepost. Pri dostojnem in poštenem človeku se razume sama po sebi; zato o njej mnogo ne govori, tako kakor dostojen mož ne trobi v svet o svoji ljubezni do žene, družine in tako dalje. Prava ljubezen varuje, pri naša žrtve, predvsem pa dela.

Masaryk.

*

Nikjer na svetu ne slišite ljudi toliko godrnjati in se pritoževati kakor pri nas; v tem je strahopetnost in še kaj hujšega.

Masaryk.

*

Vsak zaveden Čeh in Slovak mora narediti trikrat toliko kot člani velikih in v ugodnejšem položaju živečih narodov.

Češki zgodovinar Palacky.

+

Srečno in blagoslovljeno novo leto želita vsem naročnikom in prijateljem

uredništvo
in uprava.

+

Lav na atakih

»Najprej moram vedeti, če vas Kenboka, naš kapitan, sploh hoče poslušati!«

Kmalu se zopet vrne in roninu ukaže, naj mu sledi. Preko krova gresta h kapitanu. Jadra so razvita in ladja plove s polnimi jadri.

Haraguro vstopi. Zelo razburjen je. Pokazati hoče roparju, kdo je! Toda ta mu za kaj takega ne pusti časa. Njegova vprašanja so kratka, drugo mu pa ne pusti, da bi povedal.

S kretinjo mu da znamenje, naj se vsede. Haraguro pa se noče vsteti kar na tla, takoj hoče pokazati, da marsikaj zahteva. Hitro gre k zidu in sname zgrnjen preprogo, jo razprostire ter se vsede nanjo.

»Kdo si?« vpraša Kenboka.

»Haraguro, plemeniti samuraj iz Yeda, v šogunovi službi.«

»Šoguni mi niso prav nič mar. Tu sem jaz gospod. Kje imaš svoj grad, kje je tvoja žena?«

»Nimam gradu, nimam žene!«

»Potem tudi nisi samuraj!«

»To sem vendar. V Nobunagovi službi sem izgubil imetje, postal sem ronin.«

»In šogun te je poslal semkaj?«

»Po njegovem naročilu jamaguški dajmijo.«

»Kaj bosta dala za tvojo prostost?«

»Nič. Kajti svojega naročila ne morem več izvršiti.«

»Potem napravi konec svojemu življenju. Kenboka te bo smatral za plemenitega. Toda če boš ob sončnem zahodu še živ, potem bodo moji krvniki opravili svoje delo!«

»Moj nož bo ostal v svoji nožnici. Tudi tvoji ljudje se me ne bodo dotaknili, ker jim ti tega ne boš ukazal.«

»Pretiš?«

»Ne. Toda moje življenje ti je v korist, moja smrt pa bo tvoj pogin!«

»Vendar torej! Veš, da ne poznamo nobenega usmiljenja.«

»Pomagal ti bom do plena!«

»Ti sam si že plen. Toda le povej!«

»Šogun, to veš, preganja kristjane. Predvsem hoče ujeti njihove bonce. V Jamagučiju je bil eden izmed njih. Dajmijo je obljubil visoko nagrado...«

»Koliko znaša?« ga prekine Kenboka.

»Torej v Jamagučiju je bil neki bonc,« nadaljuje Haraguro, ne da bi se oziral na vprašanje, »hoteli smo ga ujeti. Toda pobegnil je. Sli smo za njim. Ujel si me in mi prepričal izvršitev povelja. Sedaj mi moraš pomagati, sebe in svoje ljudi podrediti meni, z mano peljati ujetnika v Jamaguči.«

Kenboka se glasno zasmije.

»Jaz, da bi se podredil tebi? Šel v Jamaguči in tam bil obglavljen, ker sem te napadel! Ne, samuraj! Ne preostane ti nič drugega kot nož. Ali naj te predam v Hicen, ker si se s tujimi vojaki vojskoval v teh vodah? Tam te ne čaka nagrada. Toda meni je nagrada bolj všeč, kakor pa, da bi me prikrajšali za glavo!«

Haraguro si grize ustnice. To bi bilo vsekakor žalostno. Ko hoče kajcoku vstati, se hitro znajde.

»Ostani!« ga prosi.

Kenboka se zopet vsede.

»Kaj hočeš še?«

»Še eno pot imava. Da ujameva bonca, jaz ga peljem v Jamaguči, midva si bova pa potem delila nagrado.«

»Ti mi hočeš prinesiti nagrado? Ne, prijatelj, vsak kajcoku ve, kaj hoče!«

Haraguro pa hoče doseči svoj namen.

»Bonca moram imeti! In ti ga brez mene ne boš dobil. Samo jaz vem za njegovo sled.«

»Poslušaj torej! Tudi tvoji ljudje vedo zanjo. Vprašam jih lahko. Povej končno, kje ga dobimo, imenuj nagrado! Sicer bom drugod zvedel, kar hočem vedeti. Ti si tudi že dovolj izdal.«

Haraguro hoče kajcoka zadržati.

»Moja prostost in polovica nagrade, to je moj pogoj. Dajmijo je obljubil dvesto majev.«

V svoji strasti je menil, da je svoj namen dosegel, čeprav morski razbojnik ni na to ničesar odgovoril. Tedaj se je spomnil na svoje ljudi in je vprašal, kaj je z njimi.

»Nič se jim ne bo zgodilo. Izpostavili jih bomo, saj nagrade itak ne pričakujejo. Ti ostaneš moj ujetnik. Daj orožje!«

»Ne dovolim tega! Ljudje ostanejo in orožje tudi. Kako naj ti sicer zaupam?«

(Dalje prihodnjič.)

Nova papeška univerza

16. oktobra t. l. je kardinal Fossall, turinski nadškof, posvetil v Turinu novo univerzo, ki so jo zgradili salezijanci za svoj duhovski naraščaj. Turin, ki je bil dosedaj znan kot matično mesto salezijancev, je postal s tem tudi novo središče cerkvene znanosti.

Hitri razvoj družbe sv. Janeza Bosca je pripomogel k temu, da je danes širom sveta nad 300 salezijanskih filozofov in teologov, ki se pripravljajo na božje poslanstvo. Nad 500 profesorjev in 40 bogoslovnih učilišč šteje sedaj družba.

Da bi pa njeni člani dobili še več izobrazbe, ki je potrebna zlasti salezijancem v velikih mestih in misijonskih pokrajinah, se je vodstvo odločilo, zgraditi si lastno univerzo.

Papež Pij XII. je rad dal novi ustanovi svoj blagoslov in dovolil, da se na njej predavajo predmeti iz bogoslovja, modroslovja in cerkvenega prava, obenem pa sme univerza podeliti slušateljem po končanih študijah doktorsko diplomato.

Nova papeška univerza si je za vodilo izbrala okrožnico papeža Pija XI. »Deus scientiarum Dominus«. Teološka fakulteta šteje kljub vojni že 100 izbranih slušateljev, od teh 40 iz drugih dežel, ki se pripravljajo v petletnem študiju na doktorat.

S filozofsko fakulteto so združeni moderni laboratoriji, tako n. pr. za eksperimentalno psihologijo, za filozofiko, biologijo, antropologijo in za višjo pedagogiko. Knjižnica je zelo bogata, zelo znan pa je postal tudi že muzej za svetopisemske vede, ki ima marsikatero redke listine.

Volitve v Društvo medicincev

V 15. številki »Borcev« z dne 20. XII. 1940. smo prinesli na strani 60. članek »Volitve v Društvo medicincev«. V članek se je vrnila neljuba pomota. »Edinstvo« se je lani volitev vzdržalo in ni postavilo samostojne liste, kot je bilo pomotoma v članku navedeno. Pač pa je postavila samostojno listo Jnad »Jugoslavija«, ki je dobila pri volitvah 23 glasov.

Odg. urednik: Ciril Kovač (Ljubljana). Izdaja konzorcij (J. Prešeren, Ljubljana). Tiska Misijonska tiskarna, Groblje - Domžale (A. Trontelj).